

Prvé tohtoročné rokovanie Konzorcia SPPK a českých samospráv

Prvé tohtoročné rokovanie Konzorcía Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) a českých agrárnych samospráv sa uskutočnilo 16. februára. Rokovanie sa uskutočnilo hybridnou formou a za SPPK sa ho zúčastnil predseda Emil Macho a výkonný podpredseda Andrej Gajdoš.

foto

ilustračné

Na úvod Adela Paďourková, stála zástupkyňa Konzorcía v Bruseli, priblížila proces schvaľovania strategických plánov členských krajín zo strany Európskej komisie. Strategické plány doteraz neodovzdali štyri krajiny; posledné bude Belgicko, ktoré odovzdá svoje dva plány až v závere marca. Prvý hodnotiaci list Komisie bude členskej krajine odoslaný tri mesiace po predložení návrhu strategického plánu. Reakcia členských krajín sa očakáva v lehote zhruba dvoch mesiacov po obdržaní listu. Následne bude mať Komisia ďalšie tri mesiace na finálne schválenie plánu. **Nie veľmi dobrou správou je, že pri spracovávaní hodnotiacich listov Komisie má hlavné slovo nie DG AGRI, ale DG CLIMA a DG ENVI.**

Ďalšia časť stretnutia bola venovaná **porovnaniu nastavenia slovenského a českého strategického plánu**. Českí a slovenskí zástupcovia si navzájom vymenili informácie nielen o nastavení jednotlivých opatrení, ale aj o procese ich tvorby. Českí zástupcovia sa chcú pokúsiť – s ohľadom na konkurečné postavenie – o úpravu nastavenia redistributívnej platby, ktorej obálka (23% I. piliera) v ich prípade vysoko prevyšuje alokáciu v iných členských krajinách. Otvorená bola aj otázka neprodučných prvkov, kde sa SPPK usiluje o zaradenie aj prvkov na TTP a česká strana o zahrnutie aj prvkov mimo LPIS.

Porovnanie Strategických plánov Českej a Slovenskej republiky

OPATRENIE	ČESKO	SLOVENSKO
Zastropovanie priamych platieb	Nezavádza	100 % nad 100 tis. EUR, odpočet nákladov práce
Redistributívna platba	SAPS 2014-2022: 3330 Kč / 133 EUR BISS 2023-2027: 1900 Kč / 75 EUR REDISTRIBÚCIA – PODIEL: 23%, na prvých 150 hektároch REDISTRIBÚCIA X BISS: 160 EUR / 75 EUR	SAPS 2014-2022: 133 EUR BISS 2023-2027: 101 – 103 EUR REDISTRIBÚCIA – PODIEL: 10,1 % (80 EUR na prvých 100 ha, 40 EUR na 101-150 ha) REDISTRIBÚCIA X BISS: 67 / 102 EUR (nad 100 ha), 80 / 102 EUR (do 100 ha)
Degresivita	Nezavádza	85 % nad 60 tis. EUR
Eko-schémy	30 % - celofarmový prístup (podpora ekologického poľnohospodárstva)	27,6 % - celofarmový prístup + welfare zvierat
VCS platby	13 + 2 %	13 + 2 %
Investície v II. pilieri	Strop: 30 mil. Kč	Strop nezavádza
Spolufinancovanie v II. pilieri	65 %	36,92 %

Ďalšia časť rokovania Konzorcium bola venovaná **prehľadu plánovaných iniciatív Komisie na rok 2022. Bruselská agenda je veľmi dôležitá a nemôže byť riešená okrajovo. Z diskusie partnerov Konzorcium vyplynul zámer sústrediť pozornosť na niekoľko málo najpodstatnejších iniciatív.** Konzorcium má obmedzené personálne kapacity, ostatné krajiny sú v tomto smere na tom diametrálne odlišné: okrem silného personálneho obsadenia doma majú desiatky zamestnaných ľudí priamo v Bruseli. Problémom v Čechách aj na Slovensku je tiež slabá iniciatíva členských subjektov komôr, resp. porozumenie tomu, že bruselská agenda je náročnou a dôležitou oblasťou činnosti, ktorú je potrebné podporiť, keďže poľnohospodárska politika sa tvorí v Bruseli. Konzorcium sa zhodlo na vytvorení menších pracovných skupín pre jednotlivé vybrané priority.

V tomto smere sa opätovne ukazuje význam Konzorcium a obdobných iniciatív (V4, East Coordination Team) v zmysle spájania kapacít a spolupráce pri presadzovaní spoločných stanovísk na pôde európskych inštitúcií.

Celkovo má Komisia nateraz naplánovaných 75 iniciatív, pričom počet sa môže ďalej zvýšiť. Z plánovaných iniciatív je 27 poľnohospodárskych, 32 potravinárskych a 16 zmiešaných. Legislatívnych iniciatív je 56, nelegislatívnych 16 (3 nejasné), ale v prípade Komisie je vždy otázne, nakoľko sú nelegislatívne iniciatívy skutočne nelegislatívne (napr. stratégie Európskej zelenej dohody, ktorých ciele – aj keď nateraz nelegislatívnej povahy – sú súčasťou hodnotenia strategických plánov zo strany Komisie).

Medzi **najdôležitejšie poľnohospodárske legislatívne iniciatívy** patrí poľnohospodárska **taxonómia** (určujúca udržiateľnosť konkrétnych činností), revízia smernice pre **udržateľné používanie pesticídov** (uniknutý dokument hovorí o 50%-nom znížení a zmene smernice na nariadenie), revízia **obchodných noriem EÚ pre poľnohospodárske produkty, zrkadlové doložky v obchodných dohodách** (obmedzenie dovozu z tretích krajín v prípade použitia zakázaných látok), **obnova licencie pre glyfosát** (vyprší 15.12.2022), legislatívne návrhy pre **certifikáciu uhlíkového poľnohospodárstva** či revízia legislatívy pre **welfare zvierat**. Medzi **nelegislatívne iniciatívy** patrí štúdia o opatreniach SPP podporujúcich welfare zvierat, štúdia mapujúca fiškálne opatrenia a cenové politiky zamerané na cukor, nealkoholické sladené nápoje a alkoholické nápoje (s možným dopadom na zdanenie), vedecké posúdenie EFSA k zákazu klieťok, či štúdia o využívaní pôdy v súvislosti s udržiateľným poľnohospodárstvom – **tieto štúdie budú slúžiť pre súvisiace legislatívne návrhy**. Komisia bude tiež podporovať napríklad výskum a inovácie zamerané na produkciu alternatívnych proteínov.

Z legislatívnych potravinárskych iniciatív je možné spomenúť návrh EK pre **environmentálne**

tvrdenia využívajúce metódu environmentálnej stopy produktu/organizácie, návrh EK pre politický pracovný rámec pre **biologické, biologicky odbúratelné a kompostovateľné plasty, revíziu smernice o obaloch** a obalových odpadoch, stanovenie **maximálneho limitu obsahu pre určité živiny v spracovaných potravinách** (nutričné profily), revízia právnych predpisov EÚ týkajúca sa **materiálov určených pre styk s potravinami, návrh harmonizovaného povinného označovania výživových hodnôt na prednej strane obalov**, návrh na **rozšírenie označenia krajiny pôvodu** pri niektorých potravinách, návrh na revíziu pravidiel označovania dátumu spotreby potravín či **označovanie vysoko spracovaných potravín**.

Pani Padourková hovorila aj o **aktuálne prejednávaných témach v Európskom parlamente**. Práca je veľmi intenzívna, rieši sa napríklad akčný plán pre ekologické poľnohospodárstvo, dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti, nová lesnícka stratégia EÚ, správa o vykonávaní smernice o welfare zvierat v poľnohospodárskych podnikoch, správa o vykonávaní školských programov pre ovocie, zeleninu, mlieko a mliečne produkty, balík Fit for 55 (LULUCF, ESR, RED).

Zástupcovia členských organizácií Konzorcia tiež diskutovali o **iniciatívach členských krajín a priemyslu**. Silným signálom je **plánované zrušenie priamych platieb na hektár v Nemecku po roku 2027**. Nemecko tiež kladie dôraz na **krátke dodávateľské reťazce**, resp. lokálnu produkciu (výhradne nemecké bravčové mäso na pultoch obchodu). Dánsko plánuje posilniť welfare zvierat cez **požiadavku na vyššiu triedu welfare pre mäso na pultoch obchodov**. Mäso vo verejnom stravovaní bude musieť mať vo Francúzsku povinné označenie pôvodu. Podpora Komisie pre alternatívy proteíny (finančná podpora pre podniky) taktiež formuje činnosti v agropotravinárstve. Tu Francúzsko vyvíja tlak na to, aby **označenia tradičných proteínov** boli chránené – vzhľadom na produkty z alternatívnych proteínov. **Veľké potravinárske spoločnosti (napr. Nestlé) významne investujú do výskumu a inovácií v oblasti udržateľného poľnohospodárstva**. Aj keď tieto zdroje pôjdu mimo EÚ, **potravinárske spoločnosti takto de facto určujú, ako bude vyzeráť poľnohospodárstvo v budúcnosti**, keďže sa môže stať, že nebudú chcieť produkovať svoje potraviny zo surovín, ktoré nemajú značku udržateľnosti. V diskusii sa tiež spomenulo označovanie **Nutriscore** (čierne označenie „F“). Hovorilo sa tiež o tom, že mnoho vyššie spomenutých iniciatív EK je vzájomne v rozpore s iniciatívami EK v iných oblastiach (napr. v energetike).

Rokovanie bolo venované aj **nomináciám na zástupcu Konzorcia v prezídiu Copa-Cogeca**. Konzorcium sa zhodlo, že nominuje dvoch kandidátov, jedného za SR a druhého za ČR. **Z rokovania taktiež vyplynula potreba posilniť spoluprácu s ďalšími organizáciami, napr. Farm Europe, ELO, EESC či CoR**.

Priority Konzorcia budú tiež presadzované v rámci East Coordination Team (EE, LT, LV, PL, CZ, SK, HU, RO, HR), ktorý najbližšie zasadá 24. februára, **a tiež v rámci V4** – skupina V4 bude zvolaná v priebehu marca.